אין להם פדיון. בגמרא מפרש איכא מ"ד דכי קתני קרבן כשהקדישן לדמי קרבן מיירי והיינו דאמר יש להם פדיון ואיכא דמפרש דקונם הוא וה"ק הרי הנטיעות הללו אסורות בקרבן. וכי תימא ת"ק היכי שייך בקונם פדיון י"ל דמתני' ר"מ היא דקסבר דכל היכא שהוא קונם כללי שנאסר על הכל כהקדש יש לו פדיון וכדתני לקמן בפ' אין בין המודר (דף לה.) קונם ככר זו ואכלה בין הוא בין חבירו מעל לפיכך יש לה פדיון ככר זו עלי הקדש אכלה הוא מעל חבירו לא מעל לפיכך אין לה פדיון: **גמ' וליתני קדושה.** כך הוא עיקר הגירסא. וה"פ ודאי עיקר חדושיה דתנא לומר שאע"פ שאלה קדושתן בתנאי זה של קציצה קדושה אלה עליהן ואינצריך לאשמועינן הכי כדמפרש לקמן אם כן ליתני קדושות. וקשה לן תינח למאי דמפרשינן במתני' דקרבן דקתני כשהקדיש נטיעות לדמי קרבן עסקינן וכיון שכן כל חדושיה דתנא ליתיה אלא לאשמועינן דקדושה אלה עליהן דודאי מילתא פשיטא היא דכיון דקדושות אין להם פדיון: **גמ'** וליתני קדושות ואין קדושות איידי דבעי למיתנא [ב]סיפא אין להם פדיון תנא נמי רישא יש להם פדיון היכי נדר אמר אמימר באומר אם אינן נקצצות היום ועבר היום ולא נקצצו אם כן למה לי למימר פשיטא לא צריכא כגון דאיכא זיקא נפישא והא קתני לה גבי טלית וטלית לשריפה קיימא [אין] כגון דאיכא דליקה ה"נ דאיכא זיקא נפישא וס"ד דמסיק אדעתיה דלא מיתנצלן ומשום הכי קא נדר קמ"ל: הרי נטיעות האלו קרבן כו': **ולעולם** אמר בר פדא [א]פדאן חוזרות [ג] וקודשות פדאן חוזרות וקודשות עד שיקצצו נקצצו פודן פעם אחת ודיו ועולא אמר [ב]כיון שנקצצו שוב אין פודן א"ל

דחל קדושה עלייהו כיון שעבר היום ולא נקצצו: **לא צריכא כגון דאיכא זיקא נפישא.** שמנשמת רוח קשה בעולם דמסיק אדעתיה דמיתבר להו זיקא דהיינו נקצצות וסל"ל לא גמר בלבו להקדישו אלא אדעתא דמיתבר להו זיקא אמר הכי ולא צריכי פדיון דלא חל עלייהו קדושה וכחולין דמי קמ"ל דחל קדושה עלייהו דלהקדש גמור מתכוין: [**והא וכו'**]. כלומר היכי מצית אמרת דאיכא זיקא נפישא והקתני לה דומיא דטלית וטלית מי קיימא לשרפה בתמיה: **אין כגון דאיכא דליקה.** ומסיק אדעתיה דלא (ו) מיתצל ולהכי קאמר אם אינה נשרפת: **הכי נמי וכו'.** וסל"ל דלא מתכוין להקדש כלל כדפרשינן: **קמ"ל.** דחל קדושה עלייהו: **ולעולם.** בתמיה. מדקתני אין להן פדיון משמע שלעולם אין להם פדיון אפי' לאחר קציצה: **אמר בר פדא.** כל זמן שלא נקצצו עדיין חוזרות וקדושות: **נקצצו פודן פעם אחת ודיו.** וילאו לחולין ושוב אינו פודן דהא חולין הן: ת"ל

אין להם פדיון. לעולם כל זמן שלא נקצצו ואין יוצאין לחולין אלא קדושות הן שהן (ג) בקדושת הגוף לעולם ואין להם תקנה עולמית שאפילו פדאן חוזרות וקדושות דכיון דאמר עד שיקצצו אין להם פדיון לעולם כל זמן שלא נקצצו משמע דלעולם יהיו קרבן עד שיקצצו: **גמ' וליתני.** בהאי לישנא בריש[ה] (ג) דהיכא דאמר הרי הפירות האלו קרבן [אם אינם נקצצות] קדושות ואינן קדושות קדושות דחל קדושה עלייהו ואינן קדושות דיש להן פדיון דלפי ההוא עניין דקתני סיפא הויין קדושות ואינן קדושות דאילו בסיפא דהתם דאמר עד שיקצצו הוי קדושה גמורה שהרי הן (ד) בקדושת הגוף שאין להם פדיון כל זמן שאין נקצצות אע"ג דקדושת דמיס הוא ואילו כי אמר אם אינן נקצצות ליכא קדושה ממורה שהרי יש להם פדיון ולהכי כי אמר אם אינן נקצצות לענין כי אמר עד שיקצצו קדושות ואינן קדושות הן: תריץ אין הכי נמי הוה ליה למתני (ה) אלא אידי וכו': **א"כ למה ליה למימר.** דחל קדושה עלייהו כיון שעבר היום ולא נקצצו: **לא צריכא כגון דאיכא זיקא נפישא.** שמנשמת רוח קשה בעולם דמסיק אדעתיה דמיתבר להו זיקא דהיינו נקצצות וסל"ל לא גמר בלבו להקדישו אלא אדעתא דמיתבר להו זיקא אמר הכי ולא צריכי פדיון דלא חל עלייהו קדושה וכחולין דמי קמ"ל דחל קדושה עלייהו דלהקדש גמור מתכוין: [**והא וכו'**]. כלומר היכי מצית אמרת דאיכא זיקא נפישא והקתני לה דומיא דטלית וטלית מי קיימא לשרפה בתמיה: **אין כגון דאיכא דליקה.** ומסיק אדעתיה דלא (ו) מיתצל ולהכי קאמר אם אינה נשרפת: **הכי נמי וכו'.** וסל"ל דלא מתכוין להקדש כלל כדפרשינן: **קמ"ל.** דחל קדושה עלייהו: **ולעולם.** בתמיה. מדקתני אין להן פדיון אלמא דקדשי דכיון דאמר אם אינן נקצצות ולא קבע זמן לאותה קציצה לא קדשי דע"כ סופם ליצלן: **דומיא דטלית וטלית לשריפה קיימא.** כאילו דלפעמים בא רוח והופכו על פניו אבל עליה אינו מלוי שישרף אם לא שנפלה דליקה בעיר וכן אילן נמי מייריי ברוח סערה מנשבת וספק נפילה הוא וסל"ל דליהוי נדר טעות: **ולעולם.** הא דאמר אין להם פדיון וכי לעולם קאמר הא עד שיקצצו קאמר: **אמר בר פדא** פדאן חוזרות וקודשות בו'. וכן לעולם עד שיקצצו כדמפרש טעמא דמתני': **נקצצו פודן פעם אחת** ודיו. ושוב אינן חוזרות לגיות קודשות הא עד שיקצצו קאמר ומיהו פעם אחת צריך לפדותן דקדושה בכדי לא פקעה: **כיון שקצצו שוב אינו פודן.** הא עד שיקצצו קאמר וכשנקצצו פקעה קדושתן ויצאו לחולין:

גמ' ליתני קדושות ואין קדושות איידי דבעי למיתנא אין להם פדיון תנא נמי רישא יש להם פדיון היכי נדר אמר אמימר באומר אם אינן נקצצות היום ועבר היום ולא נקצצו אם כן למה לי למימר פשיטא לא צריכא כגון דאיכא זיקא נפישא והא קתני לה גבי טלית וטלית לשריפה קיימא [אין] כגון דאיכא דליקה ה"נ דאיכא זיקא נפישא וס"ד דמסיק אדעתיה דלא מיתנצלן ומשום הכי קא נדר קמ"ל: הרי נטיעות האלו קרבן כו': **ולעולם** אמר בר פדא [א]פדאן חוזרות [ג] וקודשות פדאן חוזרות וקודשות עד שיקצצו נקצצו פודן פעם אחת ודיו ועולא אמר [ב]כיון שנקצצו שוב אין פודן א"ל

גמ' (ג) דהיכא דאמר הרי הפירות האלו קרבן [אם אינם נקצצות] קדושות ואינן קדושות קדושות דחל קדושה עלייהו ואינן קדושות דיש להן פדיון דלפי ההוא עניין דקתני סיפא הויין קדושות ואינן קדושות דאילו בסיפא דהתם דאמר עד שיקצצו הוי קדושה גמורה שהרי הן (ד) בקדושת הגוף שאין להם פדיון כל זמן שאין נקצצות אע"ג דקדושת דמיס הוא ואילו כי אמר אם אינן נקצצות ליכא קדושה ממורה שהרי יש להם פדיון ולהכי כי אמר אם אינן נקצצות לענין כי אמר עד שיקצצו קדושות ואינן קדושות הן: תריץ אין הכי נמי הוה ליה למתני (ה) אלא אידי וכו': **א"כ למה ליה למימר.**

הגהות הב"ח

(**א**) גמ' פדאן חוזרות וקדושות פדאן חוזרות וקדושות עד: (**ב**) רש"י ד"ה אין לכם וכו' שהן כקדושת הגוף וכו' אלא נקצצו דהכי משמע: (**ג**) ד"ה וליתני וכו' בריש[ה] היכא דאמר הרי הנטיעות האלו קרבן אם אינן נקצצות קדושות וכו' דאילו בסיפא דקאמר עד כל"ל ותיפא דהתם ממתק: (**ד**) **בא"ד** שהרי הן בקדושת הגוף וכו' יש להם פדיון וא"כ כי אמר אם: (**ה**) ד"ה תריץ אין וכו' למיתני הכי אלא: (**ו**) ד"ה אין כגון וכו' דלא מיתנצל ולהכי קאמר אם אינה נשרפת והכא נמי כל"ל והל"ש:

פירוש הרא"ש

גמרא וליתני קדושות. ה"ג ול"ג קדושות ואינן קדושות: **איידי דבעי למיתני סיפא אין להם פדיון.** דלא מצי למיתני בעי"ל תנא רישא נמי יש להם פדיון. **היכי נדר.** אמר אמימר באומר אם אינן נקצצות היום ועבר היום ולא נקצצו אם כן למה לי למימר פשיטא לא צריכא כגון דאיכא זיקא נפישא. ומ"מ מה ענין זה לאמר נדרים דלעיל דקתני ד' נדרים התירו וי"ל משום דמהו דתימא דמסיק נדרי זרחין שאין נדר אלא לאמן דבריו שלא יתנצלו ולא משום דדעתו להקדישם אם יצאלו קמ"ל דאפ"ה הוו קדושות דגמר בלבו להקדישם [שפנוי] הוא שיכול להיות דמיצלן: **אין להם פדיון ודעולם.** בתמיה וכי לעולם לא יהא להם פדיון דפשיטא ליה דאין להם פדיון ר"ל שאין מועיל להם פדיון כמקדש וככלים דאין להם פדיון: **אמר בר פדא פדאן** חוזרות וקדושות וכן לעולם עד שיקצצו. שכן ר"ל הרי הן קרבן עד שיקצצו דכל שאפשר תחזור ותחול קדושה עליהם כל שעה נקצצו פודן פעם אחת דקדושה שבהן לא פקעה בכדי אע"ג דעד שיקצצו קאמר: **עולא אמר** כיון שנקצצו שוב אין פודן. דלא הקדישן אלא עד שיקצצו דפקעה קדושה בכדי כשנקצצו וכ"ע נעולא אם [דפלגן] חוזרות וקדושות אי לא וי"ל שמדה דאם פדאן חוזרות וקדושות כל זמן שלא נקצצו כמו לבר פדא דמדלא פליג עליה שהרי שיעה דהש"ס משמע כן מדפריך ולעולם משמע פשיטא ליה דאין להם פדיון דקאמר הייט דאין נתות פדיון דפשיטא ליה דעד שיקצצו הם קדושה וא"ת מנלן דלעולא חוזרות וקדושות וכ"ת כ"ל עד שיקצצו הא ליצטרך לעולא לכיון לשון כשנקצצו דשוב אין פודן כדפרישית וא"כ מנ"ל דפדאן חוזרות וקדושות כיודם קציצה. וי"ל דא"כ היה ליה למימר (לגודר) הרי הנטיעות האלו קרבן עד שנקצצו ולא יותר אי אומר אינם קרבן אלא עד שנקצצו ואז משמע דפדאן חוזרות וקדושות קודם קציצה ומשמע נמי דאחר קדושה פקעה קדושה מינייהו מדלא אמר הרי הן בקרבן לעולם:

מסורת הש"ס

(**א**) נקמן עב. שבת ל. עירובין טו. פסחים ז: יבמות נח. קב. כתובות ל. מיר כא: כ"ק מט. לד: כ"מ סב. סנהדרין מז. זבחים נא: חולין סח. קט: בכורות מו:).

פירוש המשנה

מח א ב מיי' פ"ד מהל' מעילה הלכה יא:

תוספות

ה"ג רבינו שמואל וליתני קדושות וכ"ג ואין קדושות דמשמע דפריך וליתני בסיפא דאיכא קדושה ואחרכה בסיפא קדושה עפי דאין לכם פדיון היינו דאין מועיל להן פדיון כדקאמר בסמוך אלא גרסינן וליתני קדושות ותו לא ואחרכה פריך וכ"ל [פירש] דשפיר גרסינן ליה ותרוייהו קיימי אחרכה ופריך הכי וליתני הרי אלו קדושות אם אינם נקצצות ואינם קדושות אם נקצצו וממילא דעיון דפשיטא דיש להן פדיון כשאר כל חרמי דמיס: **איידי דבעי למיתני בסיפא אין להם פדיון.** כלומר שאין פדיון מועיל בהם לעולם חוזרות וקדושו' כדמסיק תנא נמי רישא יש להם פדיון: **היכי נדר.** פר"י דלא פחם כדקתני אלא נתן זמן דקניתן ת"ל אינם קנוטות ואין לך קנוטות דאינם נקצצות לסוף אלף שנים מחמת שהיא מתיישנת: **דאיכא דיקא נפ"שא.** וא"ת מה ענין זה לאמר נדרים דלעיל דקתני ד' נדרים התירו וי"ל משום דמהו דתימא דמסיק נדרי זרחין שאין נדר אלא לאמן דבריו שלא יתנצלו ולא משום דדעתו להקדישם אם יצאלו קמ"ל דאפ"ה הוו קדושות דגמר בלבו להקדישם [שפנוי] הוא שיכול להיות דמיצלן: **אמר** בר פדא פדאן חוזרות וקדושות וכן לעולם עד שיקצצו. שכן ר"ל הרי הן קרבן עד שיקצצו כל שאפשר תחזור ותחול קדושה עליהם כל שעה נקצצו פודן פעם אחת דקדושה שבהן לא פקעה בכדי אע"ג דעד שיקצצו קאמר: **עולא אמר** כיון שנקצצו שוב אין פודן. דלא הקדישן אלא עד שיקצצו דפקעה קדושה בכדי כשנקצצו וכ"ע נעולא אם [דפלגן] חוזרות וקדושות אי לא וי"ל שמדה דאם פדאן חוזרות וקדושות כל זמן שלא נקצצו כמו לבר פדא דמדלא פליג עליה שהרי שיעה דהש"ס משמע כן מדפריך ולעולם משמע פשיטא ליה דאין להם פדיון דקאמר הייט דאין נתות פדיון דפשיטא ליה דעד שיקצצו הם קדושה וא"ת מנלן דלעולא חוזרות וקדושות וכ"ת כ"ל עד שיקצצו הא ליצטרך לעולא לכיון לשון כשנקצצו דשוב אין פודן כדפרישית וא"כ מנ"ל דפדאן חוזרות וקדושות כיודם קציצה. וי"ל דא"כ היה ליה למימר (לגודר) הרי הנטיעות האלו קרבן עד שנקצצו ולא יותר אי אומר אינם קרבן אלא עד שנקצצו ואז משמע דפדאן חוזרות וקדושות קודם קציצה ומשמע נמי דאחר קדושה פקעה קדושה מינייהו מדלא אמר הרי הן בקרבן לעולם:

א"ל רב המנונא. לעולא היאך יוצאין לחולין בלא פדייה: **וכי קדושה שלהן להיכן הלכה.** כלומר היכי פקעה בכדי אע"פ שנקנו: **והלא האומר לאשה היום את אשתי.** שתהא לי מקודשת היום: **ולמחר אי את אשתי.** אע"פ שהתנה כך בשעת קידושין: **מי נפקא למחר בלא גט.** ה"נ אע"ג דנקנו היינו כמו למחר אין את אשתי ולא נפקי בלא פדיון: **מי קא מדמית קדושת הגוף וכו'.** הני נטיעות דקדישי לפדייה קדישי קדושת דמים (ג) ולהכי פקעו מאחר שנקנו אבל אשה קדושת הגוף היא ולהכי לא פקעה בכדי: **והתניא מי שאמר שור זה עולה כל ל' יום.** שאם יקרב בתוך ל' יום עולה ואם לאחר ל' יום יקרב יהא שלמים: **כל ל' יום הוי עולה.** כמו שאמר ולאחר ל' יצא מקודשת עולה והוי שלמים: **ואמאי.** נפקא מקודשת עולה הא קדושת הגוף היינהו ופקעה בכדי וקשיא לעולא דאמר קדושת הגוף לא פקעה בכדי: **אמר לך עולא הכא במאי עסקינן.** דפקעה קדושת עולה: **דאמר לדמי.** דאמר הכי תורת דמיו עולה כל ל' יום לאחר שאפדנו (ד) ותקח בדמיו עולה להכי לאחר ל' יום פקעה בכדי דקדושת דמים היא אבל קדושת הגוף אכתי לא פקעה: **א"ה.** דמוקמת לה לדמי: **אימא סיפא.** דהתם אמר שור זה לאחר שלשים יום עולה ומעכשיו ועד שלשים יום שלמים הכי הוי כדאמר היכו: **מי אמרת כשלמא.** דיש בקדושת הגוף וסיפא בקדושת דמים: היינו

א"ל רב המנונא קדושה שבהן להיכן הלכה ומה אילו אמר לאשה היום את אשתי ולמחר אי את אשתי מי נפקא בלא גט א"ל רבא מי קא מדמית קדושת דמים לקדושת הגוף *קדושת דמים פקעה בכדי קדושת הגוף לא פקעה בכדי א"ל אביי (ה) קדושת הגוף לא פקעה בכדי והתניא אשור זה עולה כל ל' יום ולאחר ל' יום שלמים כל ל' יום עולה לאחר ל' יום שלמים (ו) אמאי קדושת הגוף נינהו ופקעה בכדי הכא במאי עסקינן דאמר לדמי אי הכי אימא סיפא לאחר ל' יום עולה ומעכשיו שלמים אא"ב חדא בקדושת הגוף וחדא בקדושת דמים

פדיון מוציאין לחולין עד שיקנו ועולה פליג עליה ואמר דלאחר שנקנו אין לריכין פדיון דקדושה פקעה בכדי וכיון שכן לעולא זה שאמר עד שיקנו לא נא לומר שאפילו יפדם יחזרו לקדושתן עד שיקנו אלא לומר שיהו קדושות עד אותו זמן ומאותו זמן ואילך תפקע קדושתן. והא דלא פליג עולא בהדיא אמאי דאמר בר פדא פדאן מחרות וקדושות משום דלא אינטריך דבר פדא גופיה לא אמר הכי אלא משום דס"ל דאפילו לאחר שיקנו לריכין פדיון וכדפרישית וכיון דפליג עליה עולא אהאי דינא ואמר דכיון שנקנו שוב אין פודין ממילא אכולה מילתא פליג ועולא כי תנן במתני' אין להם פדיון היא גופא אתא לאשמועינן שהמקדיש דבר עד זמן ידוע מאותו זמן ואילך נפקעה קדושתו ואין לריך פדיון. ומלא רגלים לפירושו בירושלמי דתלו פלוגתא דבר פדא ועולא בחזקיה ור' יוחנן דגרסי' התם (ז) חזקיה אמר פדאן חזרו לקדושתן רבי יוחנן אמר פדאן פדויין מתני' פליגא עליה דר' יוחנן אין להם פדיון פתר לה לכשיקנו אין להם פדיון כלומר אין לריכות פדיון אלמא בתרתי פליגי והיינו דלקמן בסמוך אמר לבר פדא דאמר פדאן מחרות וקדושות אלמא בר פדא בלחוד הוא דאמר הכי ולא מודה ליה עולא. הלכך אפי' תמצא לומר דהלכתא כבר פדא מדשקיל וטרי רבי יוחנן אליביה ואמר לא שנו אלא שפדאן הוא וכו' ואפ"ה דוקא בהקדש הוא דאמר הכי משום דקדושה לא פקעה בכדי אבל דיני ממונות כיון דודאי זכייה דממונא פקעה בכדי וכדאמרינן [כתובות לה:] נכסי לך ואחרים לפלוני אין לשני אלא מה ששייר ראשון ומה ששייר ראשון מיהא אית ליה דפקע זכותיה דראשון בכדי ה"נ כי אמר שדי נתונה לך עד שתעלה לירושלים מכי עלה לירושלים פקע זכותיה הלכך למאי נימא דכי אמר עד שתעלה שנתכוון לומר שאפילו יקנה אותה ממנו תחזור להיות קנויה למקבל הא ודאי לית לן למימר הכי כיון דאית לן לפרושי ליגניה כפשטיה לומר שנתכוון לקנותה לו עד שיעלה לירושלים בלבד ולא לאחר מכן אלו דבריו ז"ל. ואף הרשב"א ז"ל היה חוכך בדינו לומר דאין דין זה אלא במקדש במקנה לחבירו בעלמא לא דבמאי קני הא אפילו א"ל מעכשיו אי אפשר לו לקנות אלא בכסף בשטר ובחזקה וכסף או שטר או חזקה שנעשה על מכר זה או מתנה זו ראשונה כשחזר זה וקנה כבר כלתה קנייתן של אלו ולבסוף במה יקנה: **וכי קדושה שבהן להיכן הלכה.** דלא סבירא ליה דתפקע בכדי. ואי"ת תיתא למאי דמפרשינן במתני' דבהקדש ממש עסקינן איכא למפרך הכי אבל לאידך פירושא דפרישנא דבקונמות עסקינן היכי סליק אדעתיה דקונמות לא פקעה בכדי והתנן בפרק הנודר מן הירק (ח) שאת נהנית לי עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד החג הלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו עד הפסח אלמא דלאחר הפסח פקע איסורא ממילא כך הקשה הרב ר' יונה ז"ל ותירץ דה"מ בקונם פרטי כי התם שאינו חל אלא על אשתו ומש"ה קלים איסוריה ופקע בכדי אבל קונם כללי כי האי דמתני' דנטיעות הללו אסר להו אכולי עלמא כי היכי דאלים דתפיס פדיונם בהקדש כדאמר ר' מאיר לקמן ברים פרק אין בין המודר [לה.] ה"נ סבירא לן דחמירי ולא פקע בכדי: **אמר ליה אביי וקדושת הגוף לא פקעה.** אפשר דאביי דמקשה הכי פליג נמי וסבירא ליה דהאומר לאשה היום את אשתי ולמחר אי את אשתי דלמחר נפקא בלא גט ואפשר דנהי דסבירא ליה לאביי דאפילו קדושת הגוף פקעה בכדי בהאומר לאשה מודה דלמחר לא נפקא בלא גט והיינו טעמא משום דכל קנין שאינו עולמית קנין פירות בלחוד מיקרי כדמוכח בסוף פ' השולח (גיטין מו:) גבי מוכר שדה לחבירו בזמן שהיובל וזהג הלכך גבי הקדש כיון דודאי חייל עליה הקדש דמים שאינו עולמית בדין הוא נמי דתיחול קדושת הגוף לזמן ידוע בלבד שאפי' לא תהא אותה קדושה אלא קדושת דמים הרי מצינו קדושת דמים גבי הקדש אבל באשה כיון דאי לא הויא אשתו לעולם לא קני בה קנין הגוף וקנין דמים באשה לא אשכחן אי אפשר שתהיה אשתו לזמן ידוע בלבד שכל כיולא בזה אינו קנין גוף. ויש לזה הוכחה בירושלמי בפ' האומר דקידושין [פ"ג ה"א] דגרס התם ר' אבהו בשם רבי יוחנן הרי זו עולה שלשים יום כל שלשים יום הרי זו עולה לאחר שלשים יום ילמה לחולין מאליה הרי את מקודשת לשלשים יום הרי זו מקודשת מה בין הקדש מה בין אשה מצינו הקדש יולא בלא פדיון ולא מצינו אשה שיולאה בלא גט היכן מצינו הקדש יולא בלא פדיון תפתר דברי הכל בשדה מקנה אלמא דאפילו למאן דאמר דקדושת הגוף פקעה בכדי באשה מודה ה"נ מסתברא מאחר דמקשי לעיל בסמוך כל כך בפשיטות אילו האומר לאשה וכו' דאלמא דבהא ליכא מאן דפליג. הרשב"א: **הכא נמי דאמר לדמי.** וכגון דהוי בעל מום דאילו אם אפילו אמר לדמי קדוש קדושת הגוף דקי"ל [ממורה לג:] המתפיס תמימין לבדק הבית מידי מזבח לא יצאו. ואיכא מ"ד דהאי פרוקא סליק לרבא דסבירא ליה דקדושת דמים פקעה בכדי אבל לבר פדא אכתי לא ניחא דהא לדידיה אפילו קדושת דמים נמי לא פקעה בכדי. ואיכא מאן דאמר דאפילו לבר פדא ניחא דכיון דמקדיש לדמי עסקינן מוקי לה בר פדא כשפדאו ומש"ה חיילא עליה לאחר ל' יום קדושת שלמים. וכי תימא א"ה פשיטא גראה לי דסד"א שכיון שנשעה שאמר לאחר ל' שלמים לא היה ראוי לחול דקדושת עולה לא פקעה בכדי וכיון שכן נימא דאפי' לאחר שפדאה לקדושת עולה לא תחול קדושת שלמים קמ"ל דקדושת שלמים מתלא מילא וקיימא וכי משכחת רווחא חיילא: **אי אמרת כשלמא חדא בקדושת הגוף וחדא בקדושת דמים היינו דקאני תרתי וכו'.** כלומר דתנא סיפא לגוויי ריש שלא תאמר דוקא קדושת דמים פקעה בכדי קדושת הגוף לא פקעה להכי תני תרתי לאשמועינן דאפי' קדושת הגוף פקעה בכדי אלא לדידך דסבירא לך דקדושת הגוף לא פקעה בכדי ומוקמת לה בקדושת דמים תרתי ל"ל ואתותב רבא דודאי שמעינן מהא דאפילו קדושת הגוף פקעה בכדי הלכך לרבא לא הויא ליה לאהדורי לרב המנונא מאי קמדמית קדושת הגוף לקדושת דמים דאלמא ס"ל דקדושת הגוף דהקדש לא פקעה בקדושת הגוף דאשה אלא הכי הוה ליה למימר דלא דמי אשה להקדש משום דאין מיאות לחלין וכמו שכתבתי למעלה אבל הקדש איתיה לזמן ידוע ואפילו קדושת הגוף פקעה ביה בכדי הלכך פירכיה דרב המנונא ליתא דהך בריתא מסייע ליה לעולא דכיון דבריתא מוכחא דאפילו קדושת הגוף פקעה בכדי כ"ש קדושת דמים ומש"ה אמר [ע"כ] ליתא תיהוי תיובתיה דבר פדא דאמר לא פקעה קדושה בכדי כלומר דכיון דע"כ בריתא אפי' בקדושת הגוף היא תקשי לבר פדא דלא מצי לאוקמא כגון שפדאו דקדושת הגוף אין לה פדיון אבל אי הוה מצינן למימר דתרוייהו בקדושת דמים לא תקשי ליה דאיכא למימר לאוקמינהו בפדיון:

אמר

מסורת הש"ס

(א) [פ"ג ה"ס], ב) [לקמן דף מז.], ג) שיך לע"ב.

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ל אביי וקדושת: (ב) שם ואמאי קדושה: (ג) רש"י ד"ה מי קא וכו' קדושת דמיס בינהו ולהכי: (ד) ד"ה אמר לך וכו' לאחר שאפדנו אקח בדמיו עולה ולהכי לאחר:

גליון הש"ם

גמ' קדושת דמים פקעה בבדי. עיין עדיונין דף לו ע"א רש"י ד"ה היום תהא הקדש וע"ע:

פירוש הרא"ש

מי נפקא מיניה בלא גט. דמילתא דפשיטא היא דכיון דנעשית אשתו אינה יוצאה ממנו בלא גט והכי אמר בפ' המגרש (פג:) לענין גט אם אמר היום אי את אשתי ולמחר את אשתי כיון שפקעה פקעה וה"א נמי לענין קדושין דמקש' הויה ליליתה: קדושת דמים פקעה. דכי היכי דפקעה ע"י פדייה פקעה נמי ע"י קביעות זמן אבל קדושת הגוף בלא פקעה ע"י פדייה לא פקעה נמי ע"י קביעות זמן: כל ל' יום עולה. אם בא להקריבו תוך שלשים יום יקריבנו עולה ואם לא הקריבו תוך ל' יום אחר ל' יום יקריבנו שלמים דפקעה ממנו קדושת עולה ואלא עליו קדושת שלמים והה"נ אם אמר לאחר ל' יום תולין שנעשה תולין בכיון שם הפקעה לקדושת הגוף אין מילוק: ה"נ דאמר לדמי. דאמר שור זה קדוש לימכר ולהביא בדמיו עולה ואם לא נמכר תוך ל' אחר ל' ימכר ויביא בדמיו שלמים וקדושת דמים פקעה לאחר ל' יום: ומעכשיו שלמים. הא' דלא קאמר שור זה שלמים ולאחר ל' יום עולה כדאמר ל' יום עולה מאליה הרי את מקודשת לשלשים יום הרי זו עולה לאחר שלשים יום ילמה לחולין מאליה הרי את מקודשת לשלשים יום הרי זו מקודשת מה בין הקדש מה בין אשה מצינו הקדש יולא בלא פדיון ולא מצינו אשה שיולאה בלא גט היכן מצינו הקדש יולא בלא פדיון תפתר דברי הכל בשדה מקנה אלמא דאפילו למאן דאמר דקדושת הגוף פקעה בכדי באשה מודה ה"נ מסתברא מאחר דמקשי לעיל בסמוך כל כך בפשיטות אילו האומר לאשה וכו' דאלמא דבהא ליכא מאן דפליג. הרשב"א: **הכא נמי דאמר לדמי.** וכגון דהוי בעל מום דאילו אם אפילו אמר לדמי קדוש קדושת הגוף דקי"ל [ממורה לג:] המתפיס תמימין לבדק הבית מידי מזבח לא יצאו. ואיכא מ"ד דהאי פרוקא סליק לרבא דסבירא ליה דקדושת דמים פקעה בכדי אבל לבר פדא אכתי לא ניחא דהא לדידיה אפילו קדושת דמים נמי לא פקעה בכדי. ואיכא מאן דאמר דאפילו לבר פדא ניחא דכיון דמקדיש לדמי עסקינן מוקי לה בר פדא כשפדאו ומש"ה חיילא עליה לאחר ל' יום קדושת שלמים. וכי תימא א"ה פשיטא גראה לי דסד"א שכיון שנשעה שאמר לאחר ל' שלמים לא היה ראוי לחול דקדושת עולה לא פקעה בכדי וכיון שכן נימא דאפי' לאחר שפדאה לקדושת עולה לא תחול קדושת שלמים קמ"ל דקדושת שלמים מתלא מילא וקיימא וכי משכחת רווחא חיילא: **אי אמרת כשלמא חדא בקדושת הגוף וחדא בקדושת דמים היינו דקאני תרתי וכו'.** כלומר דתנא סיפא לגוויי ריש שלא תאמר דוקא קדושת דמים פקעה בכדי קדושת הגוף לא פקעה להכי תני תרתי לאשמועינן דאפי' קדושת הגוף פקעה בכדי אלא לדידך דסבירא לך דקדושת הגוף לא פקעה בכדי ומוקמת לה בקדושת דמים תרתי ל"ל ואתותב רבא דודאי שמעינן מהא דאפילו קדושת הגוף פקעה בכדי הלכך לרבא לא הויא ליה לאהדורי לרב המנונא מאי קמדמית קדושת הגוף לקדושת דמים דאלמא ס"ל דקדושת הגוף דהקדש לא פקעה בקדושת הגוף דאשה אלא הכי הוה ליה למימר דלא דמי אשה להקדש משום דאין מיאות לחלין וכמו שכתבתי למעלה אבל הקדש איתיה לזמן ידוע ואפילו קדושת הגוף פקעה ביה בכדי הלכך פירכיה דרב המנונא ליתא דהך בריתא מסייע ליה לעולא דכיון דבריתא מוכחא דאפילו קדושת הגוף פקעה בכדי כ"ש קדושת דמים ומש"ה אמר [ע"כ] ליתא תיהוי תיובתיה דבר פדא דאמר לא פקעה קדושה בכדי כלומר דכיון דע"כ בריתא אפי' בקדושת הגוף היא תקשי לבר פדא דלא מצי לאוקמא כגון שפדאו דקדושת הגוף אין לה פדיון אבל אי הוה מצינן למימר דתרוייהו בקדושת דמים לא תקשי ליה דאיכא למימר לאוקמינהו בפדיון:

עין משפט נר מצוה

מט א ב מי' פט"ו מהל' מעשה הקרבנות הלכה ז וע"ש בכ"מ:

תוספות

היום את אשתי ולמחר אי את אשתי מי נפקא בלא גט. וא"ת ומנלן דלריך גט וי"ל דבפרק המגרש בגטין (דף פג:) מיבעיא לן גבי האומר לאשתו היום אי את אשתי ולמחר את אשתי כלומר תהא מגורשת היום ולמחר לא תהא מגורשת מהו ופשיט התם כיון דפפקה פפקה והיא מגורשת לעולם ואם כן גבי קדושין נמי הוי מקודשת לעולם דאיתקה הויה ליליתה וס"ד השתא דבהא לא פליג עולא: והתנן שור זה עולה כל ל' יום עולה. ומועלין בה כל אותן שלשים יום. אור"י דגרס תניא שהיא בריתא ולא משנה: שור זה עולה כל שלשים יום ולאחר ל' יום שלמים כל ל' יום עולה. ומועלין בה כל אותן ל' יום (וגם) אם בא כל אותן ל' יום מקריבו כדין עולה ואם נתעכב להקריבו עד לאחר ל' יום הוי משם ואילך שלמים אלמא פקעה קדושת הגוף בכדי ולא דמי להא דאמר בזבחים (דף ג.) מחול זו ואח"כ מחול זו לא חיילא דשאני הכא דלכתחילה לא אמר סתם שיהיה עולה אלא אמר כל ל' יום: דאמר לדמי. שאמר לדמי עולה וא"ת והא אמרינן הקדש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף וי"ל דאיירי הכא דאמר לדמי נפכים דמודה שם רבא כדאמר בשבועות בפ"ק (דף יא.) אי נמי התם בתם ולכך קדוש קדושת הגוף אבל הכא בבעל מום ולכך קדוש קדושת דמים:

אמר רב פפא הכי קאמר אם לא אמר מעכשיו שלמים לאחר שלשים יום עולה הוי וכו'. פי' סיפא אתיין לתרוצי אבל ריפא בדקיימא קיימא ולעולם דאמר לדמי ולא תקשי לבר פדא דמוקי לה בפדיון. אבל סיפא מתרצינן דה"ק לאחר ל' יום עולה ומעכשיו שלמים לאחר ל' יום תהא עולה כדבריו אם לא אמר מעכשיו שלמים וקמשמע לן תרתי חדא דכי אמר לאחר ל' יום עולה בלחוד מיהל ולא תימא כיון דלא קדוש השתא לא קדוש נמי לאחר שעתא דליתא אלא לבתר זמנא נמי מיהל מדעם דהוה על האומר לאשה וכו' וקמ"ל נמי דדוקא כשלא אמר מעכשיו שלמים הוא דהוי לאחר ל' יום עולה אבל היכא דאמר מעכשיו שלמים לא הוי לאחר ל' יום עולה. ומילי טובא קמ"ל בהא חדא דקדושת הגוף לא פקעה בכדי ולא תימא ה"מ קדושה חמורה דעולה דליתא אלא אפי' קדושה קלה דשלמים לא פקעה בכדי ומש"ה נקט קדושה קמייתא בשלמים ולא נקטא בעולה דומיא דרישא ולא תימא ה"מ היכא דאמר שור זה שלמים כל ל' יום דבנגון זה קדושת שלמים מתפשטת והולכת שאין לה מוצע אלא אפילו כשהתפיס בו לאחר מכן קדושת עולה סד"א חיילא דכי האי גוונא לא מקרי פקעה בכדי דאדרבה קדושה בתרא מעליא טפי והוי מן קדושה קלה לחמורה ועוד שקדושת שלמים מיד שחלה על בהמה זו מצאה קדושת עולה שהיא מוצעתה מהתפשט לאחר שלשים יום וסד"א דכל כי האי גוונא לא תהא בהמה זו נתפסת בקדושת שלמים אלא עד שלשים יום קמ"ל דאפילו כי האי גוונא קדושת שלמים לא פקעה בכדי. ולא תימא ה"מ כשהקדיש קדושת שלמים לקדושת עולה בגון שאמר כל שלשים יום שלמים ואחר שלשים יום עולה דבכי האי גוונא דין הוא שתהא קדושת שלמים מתפשטת והולכת אלא אפילו היכא שהקדיש ואמר לאחר שלשים יום עולה סד"א קדושת שלמים לא משכחת רוחא אלא שלשים יום ולא תחול יותר קמ"ל דכיון שבתוך כדי דבור אמר מעכשיו שלמים חיילא ליה קדושת שלמים ושוב אין מקום לקדושת עולה לחול כלל. ולאו דמשכשינן לה לבריתא אלא ה"ק מי שאמר לאחר שלשים יום עולה ומעכשיו שלמים ראוי הוא שתהא לאחר ל' יום עולה אלא אמר שאמר ומעכשיו שלמים זהו שמוצע לקדושת עולה שלא תחול משום דקדושת שלמים לא פקעה בכדי אלא תאמר שזה שאנו אומרים שקדושת שלמים מתפשטת והולכת היינו משום שזה שאמר לאחר שלשים יום עולה אין בדבריו כלום דכיון דקדושת עולה לא חיילא השתא בתר שלשים יום נמי לא חיילא ולא ליהוי טעמא משום דלא פקעה קדושת שלמים בכדי דליתא דאילו לא אמר מעכשיו שלמים לאחר שלשים יום עולה הוא הלכך ודאי טעמא דמאי דאמר השתא דלא הוי עולה היינו משום דקדושת שלמים לא פקעה בכדי. כנ"ל ומנמוקי הרבה מן הראשונים למדתיו. וכ"ת מאי קמ"ל סיפא דלאחר שלשים מהני הא תנא ליה רישא כל שלשים עולה ולאחר שלשים יום שלמים י"ל אי מהתם ה"א דדוקא כי לא הדר ביה קמ"ל סיפא דאפי' הדר ביה נמי לא מצי למהדר וכדמסקי': **מדעם דהוה על האומר לאשה וכו'.** כלומר כי היכי דהתם אע"ג דלא חיילא קדושה השתא חיילא בתר זמנא ה"נ אע"ג דלא חיילא קדושה השתא חיילא בתר זמנא: **פשיטא.** כלומר פשיטא דמהני כי התם ולמה ליה לתנא לאשמועינן. וא"ת מאי קמקשה פשיטא אדרבה צריכא רבה דמי דמי התם אע"פ שנתעכלו המעות מ"מ הא איכא גבה שיעבודא דכסף וכדאמרי' התם פרק האומר (קדושין נט.) הני זוזי לאו למלוה דמיין ולא לפקדון דמיין ומשום הכי מקודשת דהא המקדש בשטר ונתקרע השטר קודם ל' אינה מקודשת משום דכי חיילי קדושי ליכא שטרא והכא נמי כיון דבדיבורא בעלמא אקדשה כי חייל הקדש ליתיה לדיבוריה וי"ל דאמקקנא סמיך דאמר דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט הלכך פשיטא ליה דלא גרעה אמירה לגבוה מכסף קדושי דאשה מש"ה מקשי פשיטא: **הניחא למאן דאמר אינה חוזרת.** פלוגתא (דרב נחמן ורב ששת) [נ"ל דר' יוחנן ורש לקיש] בפ' האומר דקידושין (ד' נט.): **הכא שאני דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט.** הלכך אפילו למ"ד התם חוזרת הכא לא מצי למהדר ביה כיון דלא חייל הקדש עד שלשים יום דהכי דאמרי' בכתובות (דף פב.) ג)ובמציעא משון פרה זו ולא תקנה לך עד לאחר שלשים דאי קיימא בגאם לא קנה ובעומדת בחלרו קנה היינו דוקא בשלא חזר בו בינתים אבל חזר בו ודאי אפי' עומדת בחלרו מצי למיהדר ביה כיון דלא [חייל] קנינא עד לאחר ל' יום ולגבוה נמי נהי דהוי כמסירה כיון דהשתא לא חייל אמאי לא מצי למיהדר כמסירתו להדיוט בקנין ממש של הדיוט קאמר וכמ"ד מעכשיו ולאחר שלשים

היינו דאיצטריך ליה לתנא למיתנא תרתי דס"ד אמינא קדושת (ו) הגוף לא פקעה בכדי קדושת דמים פקעה בכדי אמטו להכי תנא תרתי אלא אי אמרת אידי ואידי קדושת דמים למה לי למיתנא תרתי השתא יש לומר מקדושה חמורה לקדושה קלה פקעה מקדושה קלה לקדושה חמורה צריכא למימר לימא תיהוי תיובתא דבר פדא דאמר לא פקעה קדושה בכדי אמר רב פפא אמר לך בר פדא הכי קאמר אם לא אמר מעכשיו שלמים לאחר ל' יום עולה הוי מידי דהוה (ז)האומר לאשה התקדשי לי לאחר ל' יום אדמקודשת ואע"פ שנתעכלו המעות פשיטא לא צריכא דהדר ביה הניחא למ"ד אינה חוזרת אלא למ"ד בחוזרת מאי איכא למימר אפי' למ"ד התם חוזרת הכא שאני (ח) דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט תיב ר' אבין ורב יצחק ברבי קמיה דר' ירמיה (ט)וקא מנמנם ר' ירמיה יתבי וקאמרי לבר פדא דאמ' פראן חוזרות וקודשות

תפשוט

מעכשיו אע"ג דהלכו להך שלשים יום של עולה השתא נמי עולה הוי. וסיפא דקתני לאחר שלשים יום עולה ומעכשיו ועד שלשים יום שלמים דלאחר ל' יום הוה עולה ופקע קדושת שלמים אע"ג דלא אמר מעכשיו התם משום דקדיש ואמר בריתא לאחר שלשים יום עולה דכיון שהזכיר עולה תחלה נעשה כאומר מעכשיו הלכך לאחר שלשים יום עולה הוי. והכא הוא משום דאמר מעכשיו פקעה קדושה בתרוייהו בין בקדושת דמים בין בקדושת הגוף אבל בעלמא אפילו קדושת דמים לא פקעה בכדי ולא קשה לבר פדא ותיובתא דעולא דקיימא קיימא: **פשיטא.** כלומר דכיון דמתפסת לתתי' ותרצת דה"ק שור זה עולה כל שלשים יום ומעכשיו לאחר שלשים יום שלמים דלאחר שלשים יום שלמים הוי ולמה לי למימר שוב דה"ק אם לא אמר מעכשיו וכו' פשיטא דכיון דצריך למימר מעכשיו ממילא ידענא דאם לא אמר מעכשיו לאחר שלשים יום שלמים הוי עולה: תריץ **לא צריכא.** (ד) דהא קמ"ל אי הדר ביה דאי הוה קתני כדקאמרת דלאחר שאמר שור זה עולה כל שלשים יום (ה) לאחר שלשים יום שלמים אע"ג דהשתא הדר ביה ואמר מעכשיו הואיל ומעיקרא כשאמר כל שלשים יום עולה לא אמר מעכשיו קודם שאמר לאחר שלשים יום שלמים ולא כלום קאמר ואפי' לאחר ל' יום עולה הוי דהא קמ"ל דדוקא בעינן שיאמר בתחלה מעכשיו קודם שיאמר לאחר שלשים יום שלמים כדקאמר לעיל: **הניחא למ"ד אינה חוזרת.** שאם עמדה ונתקדשה לשני בתוך שלשים יום אינה מקודשת לשני מצי למימר מידי דהוה האומר לאשה וכו': **אלא למ"ד חוזרת.** שאם עמדה ונתקדשה לשני בתוך ל' יום מקודשת לשני היכי מצי למימר דכי לא אמר מעכשיו לאחר שלשים יום עולה הוי. תריץ אפי' למ"ד חוזרת אפי' הכי התם אי לא אמר מעכשיו מעיקרא הוי עולה לאחר שלשים יום: **דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט.** וכיון דאמר מעכשיו עולה ולא אמר מעכשיו שלמים לא פקעה בכדי ולעולם הוי עולה: **לבר פדא דאמר פראן חוזרות וקודשות.** ואפי' לאחר שנקלו חוזר ופודן:

תפשוט

הא מקודשת לי מעכשיו ולאחר שלשים יום שהקידושין מתחילין מיד ואין נגמרים עד לאחר שלשים יום וא"ת מינה לאחר שלשים יום הוי לגמרי שלמים ויקרב שלמים כיון דקדושת העולה פקעה כדפריש אלא תוך שלשים יום היכי קרב עולה כדקתני בברייתא ל' יום עולה והלא יש כאן נמי קדושת שלמים בהדי קדושת עולה כדפריש שמעכשיו מתחיל קדושת שלמים וי"ל כל שלשים יום עולה דקאמר לאו לענין הקרבה אלא לענין מעולה לכיון דיש בו נמי קדושת עולה מועלין בו אי נמי לענין שלא להקריב שלמים תוך שלשים יום ועי"ל דאף לענין הקרבה הוי עולה תוך ל' יום שאין קדושת שלמים עליו תוך ל' יום יותר לבטל קדושה ואע"ג דלגבי קדושי אשה אמרינן שמתחילין הקדושין מיד שאני הכא שיש לקיים ולפרש מה שאמר מעכשיו גבי שלמים לא שיחלו ויתחילו שלמים מיד לבטל קדושת עולה תוך שלשים יום אלא לענין שתפקע קדושת עולה לאחר שלשים יום ויה"ג בראשה כל שלשים יום עולה (שלשים יום) ומעכשיו ולאחר שלשים יום שלמים כל ל' יום עולה ולאחר ל' יום שלמים ופיפא ה"ק לאחר ל' יום עולה אם לא אמר מעכשיו שלמים לאחר שלשים יום עולה מידי דהוה האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום ואע"ג דנתאכלו המעות מקודשת פי' וגבי הקדש אמירתו חשובה כנתינת מעות גבי אשה אע"ג שנתאכלו לאחר שלשים יום (כ"פ מתחלת ל' יום) אפ"ה חייל הדבור מתחילת שלשים יום כמו גבי קידושין דחייל הקידושין לאחר שלשים יום אע"פ שנתאכלו המעות כדפי' רש"י לעיל: **לבר פדא דאמר חוזרות וקדושות.** אלמא מצי אימים למימר הרי זה הקדש ולאחר שאפדנו יהא הקדש ולא הוי כמקדיש דבר שלא בא לעולם דואחל ולכל אומן דימים דאין אדם אין בידו לקדשה אי דלמא השתא הא בשעת נתינת הקדישין הוי בידו לקדשה ואי נמי השתא היה בידו לקדשה ולקדשה מדעתה השתא נמי מצי לקדש לאחר שנגרשה ותפשוטו ליה מהא דמוציא שפיר ופ"ת כמו דפריך לבר פדא אמאי לא פריך לעולא דהא עולא אמר לעיל דחוזרות וקדושות אמר כן כאן לא לימיפרך לעולא ותפשוט וי"ל דאין ה"נ אלא שפיר לבר פדא דאמר בהדיא אדעת ר"ל לעולא ליתא ליה הא סברא דחוזרות וקדושות ועד שיקנלו דקאמר הנודר הייגו דוקא לענין דכיון שנקנלו שוב אינו פודן וא"ת ועולא מי פליג אסתמא דהש"ס דסבירא ליה חוזרות וקדושות מדקאמר לעולא אלמא משמע חוזרות

ו"ל דלאו היינו דאמרא דהש"ס אלא בר פדא אמר כן והוא ממלתיה וכן אשכחנא בהאי מציעתא (ב"מ כח.) גבי וכמה אמר ר' יצחק וכו':

עין משפט נר מצוה

נ א ב מיי' פ"ז מהל' אישות הלכה י סמג עשין מא טוש"ע אה"ע סי' מ סעיף ח:

נא ג מיי' פט"ו מהל' מעשה הקרבנות הל' ח וס"ע מהל' מכירה הלכה ח [טוש"ע י"ד סי' רנח סעי' יג וכסג"ה]:

הגהות הב"ח

(ו) גמ' דס"ד אמינא קדושת דמים פקעה בכדי קדושת הגוף לא פקעה בכדי אמטו להכי: (ב) רש"י ד"ה היינו דאיצטריך וכו' דס"ד אמינא וכו' להכי תני: (ג) ד"ה תקורי מתפסת וכו' אפילו לאחר שלשים יום דהתם לא פקעה וכו' להא דהאומר כל"ל ותיובתא דמקודשת לאחר שלשים יום נמתק: (ד) ד"ה תריץ לא צריכא אי הדר כל"ל ותיובתא דבא קמ"ל נמתק: (ה) **בא"ד** כל שלשים יום ולאחר שלשים יום שלמים הוי עולה הוה אמינא אי הדר ביה ואמר מעכשיו לאחר ל' יום שלמים לא הוי עולה קמ"ל אע"ג דהשתא הדר ביה:

גליון הש"ס

גמ' וקא מנמנם ר' ירמיה. גיטין יא ע"ב. שבת דף סג ע"ב:

פירוש הרא"ש

ה"ק אם לא אמר מעכשיו שלמים לאחר שלשים יום עולה הוי. וכן צריך להגיה בסיפא לאחר שלשים יום עולה ומעכשיו שלמים לאחר ל' יום עולה אם לא [אמר] מעכשיו שלמים אבל השתא דאמר שלמים לא פקעה מיניה קדושת שלמים ונכר פדא חייבי אף בקדושת דמים ולרבא חייבי בקדושת הגוף וריש נמי מיפרש הכי שור זה עולה כל שלשים יום ולאחר שלשים יום שלמים אם לא אמר כל ל' יום עולה לאחר ל' יום שלמים: דמקודשת אע"פ שנתעכלו המעות. דהני זוזי לא לפקדון דמו ולא למלוה דמו: הניחא למ"ד אינה חוזרת. פלוגתא דרבי יוחנן וריש לקיש בפרק האומר (קדושין נט.) לא קדשה עלמה ויחזרה בה מהו ר"ל אמר אינה חוזרת ורבי יוחנן אמר חוזרת: שאני הכא דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. ותייב לקיש דבריו כאילו נדר בכתיב (בבמדבר כג) מלא כאמרתי ולא מצי למיהדר ביה: לבר פדא דאמר פראן חוזרות וקדושות. האי דקאמר לבר פדא לאו דוקא דעולא מודה בהא אלא אמר משום דבר פדא אמרה נקט בר פדא:

מוסף רש"י

ואע"פ שנתעכלו המעות. בתוך ל' יום, דכי בעו לקדושין למיחל ליתמייהו למעות, אפילו הכי חייבי (קדושין נט.) נתעכלו, שאינן בעין (בכורות מט.).

תוספות

לימא תיהוי תיובתא דבר פדא דאמר לא פקעה קדושה בכדי. וא"ת אמאי לא פריך לעולא כמו לבר פדא מקדושת הגוף מכל דהא סכיל ליה קדושת הגוף לא פקעה בכדי מהכא דהאומר לאשה היום אם אתפי וכו' וי"ל דאליי שהקשה לרבא וקדושת הגוף לא פקע בכדי וכו' כדי לסתור דברי רבא שהיה אומר דמודה עולא דקדושת הגוף נמי לא פקע בכדי ומכל מקום לא קשה לעולא מהכא דהאומר לאשתו לאשתו משום דלאו היינו בברייתא אלא מימרא (לעולא) ולכך לא פריך לעולא: **אבר לך בר פדא** ה"ק. סיפא אם לא אמר מעכשיו שלמים לאחר ל' יום עולה הוי. פי' אלא אמר [אלא] לאחר שלשים יום עולה הרי זו עולה ואשמעינן חידוש אע"ג שלא אמר דיבורו בשעה שקדושה חלה לאימת חלה הקדושה לאחר שלשים יום ועדר אמר דיבור אפ"ה חלה הקדושה שפיר לאחר ל' יום: **מידי דהוה האומר לאשה וכו'.** וא"ת בשלמא סיפא מתרצא שפיר אלא רישא דאמר שור זה כל ל' יום עולה לאחר שלשים יום שלמים אלמא דפקעה קדושה בכדי ואיכי מתרץ לה וי"ל דהכי פירושא כל ל' יום עולה וה"ה דהוי עולה לאחר ל' יום נמי דקדושה לא פקעה בכדי וזימנין דהוי לאחר ל' יום שלמים כגון דאמר לאחר ל' יום שלמים ומו לא וכ"ת מרתי למה לי לא זו אף זו קתני לא זו דקדושת הגוף אלא אפילו קדושת דמים נמי לא פקעה ופקה לשון לא שמעא כן דמדקאמר כל ל' יום עולה משמע כל ל' יום עולה דוקא אבל לאחר ל' יום לא הוי עולה כ"ע לר' אלעזר דרישא נמי כגון הרי שור זה עולה כל ל' יום מעכשיו ולאחר ל' יום שלמים הוי והוי תוך ל' יום עולה ולאחר שלשים יום שלמים אע"ג דקדושה לא פקעה בכדי שאני הכא שבתוך כדי דיבור שהתפיסו לעולה מאר מעכשיו ולאחר שלשים יום שלמים ה"כ המחיל קדושת שלמים מיד כמו קדושת עולה אלא שלא נגמרה קדושת שלמים עד לאחר שלשים יום דהכי נמי ה"ר יוחנן פרק האומר דקידושין (דף נח.) דאמר דאמר לאשה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר שלשים יום שהקידושין מתחילין מיד ואין נגמרים עד לאחר שלשים יום וא"ת מינה לאחר שלשים יום הוי לגמרי שלמים ויקרב שלמים כיון דקדושת העולה פקעה כדפרישית אלא תוך שלשים יום היכי קרב עולה כדקתני בברייתא ל' יום עולה והלא יש כאן נמי קדושת שלמים בהדי קדושת עולה כדפרישית שמעכשיו מתחיל קדושת שלמים וי"ל כל שלשים יום עולה דקאמר לאו לענין הקרבה אלא לענין מעולה לכיון דיש בו נמי קדושת עולה מועלין בו אי נמי לענין שלא להקריב שלמים תוך שלשים יום ועי"ל דאף לענין הקרבה הוי עולה תוך ל' יום שאין קדושת שלמים עליו תוך ל' יום יותר לבטל קדושה ואע"ג דלגבי קדושי אשה אמרינן שמתחילין הקדושין מיד שאני הכא שיש לקיים ולפרש מה שאמר מעכשיו גבי שלמים לא שיחלו ויתחילו שלמים מיד לבטל קדושת עולה תוך שלשים יום אלא לענין שתפקע קדושת עולה לאחר שלשים יום ויה"ג בראשה כל שלשים יום עולה (שלשים יום) ומעכשיו ולאחר שלשים יום שלמים כל ל' יום עולה ולאחר ל' יום שלמים ופיפא ה"ק לאחר ל' יום עולה אם לא אמר מעכשיו שלמים לאחר שלשים יום עולה מידי דהוה האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום ואע"ג דנתאכלו המעות מקודשת פי' וגבי הקדש אמירתו חשובה כנתינת מעות גבי אשה אע"ג שנתאכלו לאחר שלשים יום (כ"פ מתחלת ל' יום) אפ"ה חייל הדבור מתחילת שלשים יום לאחר שלשים יום אע"פ שנתאכלו המעות כדפי' רש"י לעיל: **לבר פדא דאמר חוזרות וקדושות.** אלמא מצי אימים למימר הרי זה הקדש ולאחר שאפדנו יהא הקדש ולא הוי כמקדיש דבר שלא בא לעולם דואחל ולכל אומן דימים דאין אדם אין בידו לקדשה אי דלמא השתא הא בשעת נתינת קדישין הוי בידו לקדשה וכשהיא אשתו בידו לגרשה ולקדשה מדעתה השתא נמי מצי לקדש לאחר שמגרשה ותפשוטו ליה מהא דמוציא שפיר וא"ת כמו דפריך לבר פדא אמאי לא פריך לעולא דהא עולא אמר לעיל דחוזרות וקדושות אמר כן כאן לא לימיפרך לעולא ותפשוט וי"ל דאין ה"נ אלא שפיר לבר פדא דאמר בהדיא אדעת ר"ל לעולא ליתא ליה הא סברא דחוזרות וקדושות ועד שיקנלו דקאמר הנודר הייגו דוקא לענין דכיון שנקנלו שוב אינו פודן וא"ת ועולא מי פליג אסתמא דהש"ס דסבירא ליה חוזרות וקדושות מדקאמר לעולא אלמא משמע חוזרות

א) קדושין נט. בכורות מט., **ב)** קדושין כח: ב"מ קנ.: ע"ז סג. תמורה כט: ב"מ ו. תוספתא דקדושין פ"ח, **ג)** [לא נמצא שם].

תפשוט [א]דבעי רב הושעיא [ב]הנותן שתי פרוטות לאשה ואמר לה באחת התקדשי לי היום ובאחת התקדשי לי לאחר שאגרשיך ה"נ דהוו קידושי איתער בהו ר' ירמיה אמר להו מאי קא מדמיתון פדאן הוא לפדאום אחרים הכי אמר ר' יוחנן [ג]פדאן הוא חוזרות וקדושות פדאום אחרים אין חוזרות וקדושות ואשה כפדאוה אחרים דמיא איתמר נמי אמר ר' אמי אמר רבי יוחנן לא שנו אלא שפדאן הוא אבל פדאום אחרים אין חוזרות וקדושות: **מתני'** [ד]הנודר מיורדי הים מותר ביושבי היבשה [ה]מיושבי היבשה אסור מיורדי הים שיורדי הים בכלל יושבי היבשה לא באלו שהולכין מעכו ליפו אלא במי שדרכו לפרש: **גמ'** רב פפא ורב אחא בריה דרב איקא חד מתני ארישא וחד מתני אסיפא מאן דתני ארישא מתני הכי הנודר מיורדי הים מותר ביושבי יבשה הא ביורדי הים אסור ולא כאלו ההולכים

תפשוט דבעי רב הושעיא וכו' ה"נ דהוו קידושי. דכי היכי דהתם אמר לה לאחר שאגרשיך שיצתה מרשותו שתתקדש היינו דומיא לאחר שנקללו שיולאין מרשות הקדש דמצריך להו פדייה: **פדאן הוא.** המקדיש קודם שנקללו מוחזרות וקדושות לאחר שנקללו דהוא"ל והוא הקדישן אע"ג דחזר ופדאן מוחזרות וקדושות לאחר שנקללו: **פדאום אחרים.** קודם שנקללו אין מוחזרות וקדושות לאחר שנקללו. ואשה שקנתה עצמה בגט מדעת עצמה אין חלין עליה קדושין דכפדאוה אחרים דמיא דאין מוחזרות וקדושו' לגבי אשה נמי אינה מקודשת: **מתני' הנודר.** שלא יהנה מיורדי הים מותר ליהנות מיושבי היבשה והנודר מליהנות מיושבי היבשה אסור ליהנות מיורדי הים שהן נמי מיושבי היבשה הן שסופן לעלות. ומה שאמר יורדי הים בכלל יושבי היבשה לא כאלו יורדי הים ההולכים מעכו ליפו שאין ביניהם אלא מהלך יום אחד ובאין מהרה ליבשה דהוו בכלל יושבי היבשה: **גמ' חד מתני ארישא.** לא כאלו וכו' ולא כאלו יורדי הים אסור: ההולכים

היכי דאמר במתני' שיכול להקדיש נטיעות הללו לאחר שיפדו וחיילא קדושה עליהו אע"ג דלא אקדישינהו אחר פדיון ה"ג חיילי קדושי כי אמר לאחר שאגרשיך אע"פ שאחר שגירשה לא חזר וקדשה: **לא שנו אלא שפדאם הוא.** דכיון דפדאם הוא ועלולים לא יצאו נטיעות הללו מרשות הקדש או מרשותו דין הוא שיהו חוזרות וקדושות אבל פדאום אחרים אפי' הכניסום אחר כן לרשותו אין חוזרות וקדושות לפי שמיד שפדאום אחרים נתחלק רשות בעלים הראשונים מהן וכיון דההיא שעתא ג"א להקדש שיחול עליהן בתר שעתא נמי כשהכניסום אחרים לרשותו לא חייל: **ואשה נמי כפדאוה אחרים דמיא.** לפי שמיד שנתגרשה יוצאת מרשות הבעל לרשותה ואין קידושין חלין עליה. וק"ל אדרבה אשה לפדאן הוא דמיא שכשם שנטיעות הללו לפי שאינן יוצאות מרשות הקדש או מרשותו מצי לאקדושינהו לאחר שיפדו כך אשה זו כיון שאינה יוצאה מרשות הבעל או מרשות עצמה בדין הוא שתהא יכולה להתקדש מעתה אפילו לאחר שתתגרש וניחא לי דאי מצית אשה לקדש עצמה לאיש ה"ג דהוא"ל דומיא דמקדיש נטיעות ממש אלא כיון שהתורה אמרה כי יקח איש אשה [דברים כד] ולא אמרה כי תלקח אשה לאיש לא כל הימנה שתכנס עצמה לרשות הבעל ומש"ה אמרי' בפ"ק דקידושין (דף ה:) דאי אמרה היא הריני מאורסת לך אין בדבריה ממש אלא מכיון שהיא מסכמת לקדושי האיש היא מבטלת דעתה ולצוותה ומשוי נפשה אצל הבעל כדבר של הפקר והבעל מכניסה לרשותו הלכך אין אנו דנין בקדושין מצד האשה אלא מצד הבעל ולגבי בעל כפדאוה אחרים דמיא דבקידושין הראשונים היא ברשותו ולאחר גרושין יוצאה מרשותו ומש"ה לא מצינן למיפשט גבי קדושין דחיילו מפדאן הוא דלא דמיין וכדכתיבנא ומפדאום אחרים נמי לא מצינן למפשט דלא חיילי משום דלא דמי נמי לגמרי דהא הכא האשה ג"כ מכנסת עצמה לרשותו במקצת ואיכא לדמויי לפדאן הוא והיינו דליכא למפשטא מהא כלל כנ"ל. והרשב"א ז"ל כתב דהכי דבעיין לא איפשיטא הכא אפ"ה איכא למיפשטא מדאמר בכתובות בפרק אע"פ (דף נט:) ובפרק בתרא דמכילתין (דף פו.) נמי אית דאמרי הא לא דמיא אלא לאומר לחבירו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תקדוש דקדשה וטעמא משום דכיון דבידו להקדישה עכשיו אע"פ שיצא זמן שלא יהא רשות בידו בכך יכול עתה הוא להקדישה לכשיהיה הרשות בידו ה"נ גבי אשה הואיל והוא יכול לקדשה עכשיו יכול הוא לקדשה ג"כ לאחר זמן וכ"ת א"כ אמאי לא פשטינן לה מהתם י"ל דהאי רבי אילא הוא דקאמר לה מסברא דנפשיה ורבי ירמיה לא ידע לה ומש"ה מבעיא ליה דלא מצי למיפשטא מתנייתין וממתניתא וכן נראה דעת הרמב"ם ז"ל שכתב דמקודשת משמע דפשיט ליה מההיא הלכך כי אמר הכא דפדאום אחרים אין חוזרות ומתקדשות אם התנה בשעת ההקדש שיחול עליו אם תבא ליד אחר ויקחנה ממנו מהני אבל כל היכא דלא אתני אפילו באה לידו אח"כ איכא קדושה כיון דאפסקה אחר אלו דבריו ז"ל. ואינם נוחים אצלי דשאני התם בדרבי אילא שבידו להקדישה עכשיו וכיון שבידו שיקדש אשה שאותה קדושה שייה אי אפשר לה שתחול עכשיו שכיון שהוא מתפיס בהן קדושה ראשונה אי אפשר לאותה קדושה שייה לחול עכשיו וכיון שכן איכא למימר דלאחר שעה נמי דהיינו לאחר פדייה וגירושין לא חיילא כנ"ל: **מתני' מותר ביושבי היבשה.** באותן שאין רגילין להיות יורדי הים בתגיות: **מיושבי יבשה אסור ביורדי הים.** אפי' הם עכשיו הים שסופן לעלות ליבשה כדמפרש טעמא בגמרא: **ולא כאלו ההולכים מעכו ליפו.** מפרש בגמרא היכא קאי: ד)**אסור אף בסומין.** דכי קאמר מרואי חמה לא שיהו הם רואים החמה קאמר דא"כ הל"ל מן הרואין בלחוד שהרי כל הרואין הם רואין ג"כ החמה אלא ודאי מדמדכר חמה שהחמה רואה אותם קאמר ולאפוקי דגים ועופות דכתיב בתחילת בגמרא [ע"ב]: **אסור בקרחין ובבעלי שיבות.** אסור בקרחין אע"פ שאין להן שער ובבעלי שיבות ואע"פ ששערן לבן: **שאין נקראים שחורי הראש אלא אנשים.** בגמרא [שם] מפרש טעמא: **מן הילודים.** שנולדים בבר: **מותר בנולדין.** בעתידין להיולד: **מפיר אף בילודים.** ופרכינן בגמרא [שם] וכ"ש בנולדין ג"כ אמאן קאסר: ה)**אסור בישראל ואסור בכוהנים.** שישראל וכוהנים מצווין על השבת ומקיימין אותו הלכך שפיר מיקרו שובתי שבתות: **מאוכלי השום.** מתקנות עזרא הוא לאכול שום בגלילי שבת לפי שהשום מרבה את הזרע ועונת ת"ח מע"ש לע"ש: **ואסור בכוהנים.** דאינהו נמי אוכלי שום בערבי שבתות: **מעולי ירושלים אסור בישראל.** דמצווין לעלות ועולין: **ומותר בכוהנים.** דהני דמצווין אינם עולים: **גמ' חד תני לה ארישא.** להא דתנן לא כאלו ההולכים מעכו ליפו דש"ל דאריש"א קאי ולקולא: ו)**דהלין יושבי יבשה נינהו.** משום ההוא פירתא דהיינו מעכו ליפו שהן קרובין זה לזה לא מיקרו יורדי הים: **וחד תני לה אסיפא.** ולחומרא דאפי' מי שדרכו לפרש בכלל יושבי יבשה וכן נמי אפילו ההולכים מעכו ליפו בכלל יורדי הים מדלא פירש מידי אריש"א. וקי"ל כמאן דמתני לה אסיפא לחומרא. וכתב הרשב"א ז"ל דמסתברא דאינו אסור בכל מי שירד פעם אחת מעכו ליפו אלא במי שרגיל לירד שם תדיר אי נמי במי שהיה יורד בשעת נדרו מעכו ליפו. ובירושלמי [פ"ג ה"ו] אינעיא להו הנודר מיורדי הים לאחר שלשים יום וקודם שלשים יום נעשו יושבי יבשה אי בתר שעת אמירת הנודר אזלינן והשתא יורדי הים אינהו או בתר חלות הנדר אזלינן דהוו להו יושבי יבשה ויהא מותר בהם ותלי ליה בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע דפליגי בפ' בתרא דמכילתין (דף פט:) באשה שאמרה הריני נזירה לאחר שתגשא דר' ישמעאל סבר דבתר חלות הנדר אזלינן ובעל מיפר ור"ע סבר דבתר שעת אמירה אזלינן ואין הבעל מיפר בקודמין וקיימא לן כר"ע הלכך אסור באותן שהן עכשיו יורדי הים אע"פ שבשעת נדרו נעשו יושבי יבשה דבתר השתא אזלינן

עין משפט נר מצוה

נב א מיי' פ"ז מהלכות אישות הלי"ד סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' מ סעיף ז:

נג ב מיי' [פ"ד מהל' מעילה הלכה יא]:

נד ג מיי' פ"ט מהל' נדרים הלי"ט טוש"ע יו"ד סימן רז סעיף ג:

נה ד מיי' שם טוש"ע שם סעי' לד:

תוספות

דאדאן אחרים אין חוזרות וקדושו'. שהרי פדאן עצמו והרי שם לאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו אשה נמי כי אחרים שקונה עצמה בגט דאין בידו לקדשה עוד בעל כרחה אלא מדעתה והלכך אימא מיגבי מי אמרינן כיון דאי אפשר לו לקדש בע"כ לפדיון אחרים דמיא ולא מצי מקדיש לה אי אפשר דלמא השתא מיהא מצי מקדיש לה אדעתה וכיון דבהאי גווונא מצי לקדש לה לאחר שיגרשנה השתא נמי יקדשנה לפדאן הוא דמיא הלכך מיבעי: הנודר מיורדי הים מותר ביושבי היבשה. אמין עומדין על שפת הים דאין רגילין לעבור בים ומיהו אדם השובר פעם אחת לומן מרובה ואינו רגיל לעבור שם לא מיקרי יורדי הים והבעלה מיורדי הים מותר בו ואפי' למ"ד בגמ' דאותם שהולכים מעכו ליפו מיקרו יורדי הים התם נהי דאין שוהין בה מ"מ רגילין לעבור תדיר לעבור בים וניכו אבל זה השובר פעם אחת לעשרה שנים לא מיקרי יורדי הים כלל דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם: **לא באלו ההולכים מעכו ליפו.** בגמרא מפרש אמאי קאי: **אלא** בבי שדר"ב לפרש. להיות יתיש רבים ביחד:

מסורת הש"ס

ו) קדושין סב:, ב) [לעיל יד: וש"נ], ג) [קידושין פ"ג ה"ח], ד) שיך למתני' לקמן ע"ב, ה) שיך למתני' לקמן לא ע"ב, ו) [שיך לע"ב].

גליון הש"ם

בהר"ן (ד"ה בעמוד הקודם) **הבא שאני** בלוטר וכו'. עי' בהר"ן קידושין דף לא ע"ב:

פירוש הרא"ש

ואמר לה באחת התקדשי לי היום ובאחת התקדשי לי לאחר שאגרשיך. אם אמר לאשה התקדשי לי בפרוטה זו לאחר שאגרשיך פשיטא דלא מהני כיון דהשתא לאו בת תפיסת קדושין היא אבל בשה פנויה דהשתא בת תפיסת קדושין היא מיבעיא ליה מידי דהוה אנטיעות דמתני' דמתני בהו לאחר שיפדם יחזרו וקדשו: **מאי קא מדמיתו פדאן הוא לפדאן אחרים.** פדאן הוא יכול להתנות לכשיפדם ויהיו ברשותו שיחזרו ויקדשו אבל פדאום אחרים אין בידו להתנות על מה שבא אחרים ואשה כאחרים דמיא דלאחר הגירושין אינה ברשותו להתקדש לו אלא מדעתה וגם הוא אינו ברשותה שתתקדש לו בעל כרחו הלכך אע"ג שנתרצו שניהם בשעת הפרשת קדושין לא חיילא שנית אחר הקדושין: **מתני' מותר ביושבי יבשה.** אותם שאינם רגילין לירד לים: **שיורדי הים בכלל יושבי יבשה.** שסופם לירד ליבשה: **לא באלו ההולכים מעכו ליפו.** בגמרא מפרש להיכא קאי: